

TEXNOLOGIYA FANIDA ``AYOLLAR LIBOSLARINI MODELLASH USULLARI`` MAVZUSINI O`QITISH METODLARI

Mamajonova Gulzuro Abdurashidovna

Andijon davlat pedagogika instituti v/b dotsent.

Odilova Umidaxon Alisher qizi

Andijon davlat pedagogika instituti talabasi.

Mamajonova Umidaxon Ne`matjon qizi

Andijon davlat pedagogika instituti talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada kiyimni loyihalash va modellashtirish jarayonida kiyimni qanday loyihalash, ma`lumotlarni amalda qo`llash, kiyimning kimga mo`jallanganligiga e`tibor berish, mato modeling muvofiqligi, bezak va ranglarni to`g`ri tanlash haqida so`z boradi

Abstract: This article talks about how to design clothes in the process of designing and modeling clothes, apply the information in practice, pay attention to who the clothes are for the conformity of the fabric model, the correct choice of ornaments and colors.

**Kalit so`zlar:** kiyim-kechak, detal, model, dizayn, mahsulotlar, qo`ltiqlarni modellashtirish, shakl, taqish.

Keywords: Clothing details, model, construction, products, armhole modeling, shape, tuck.

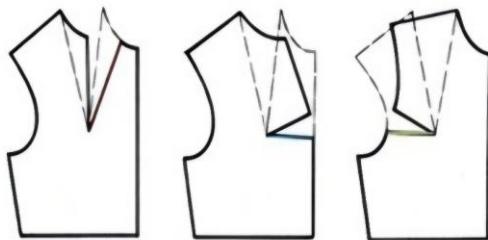
Yengil sanoatimizni, jumlada, paxta tolasini qayta ishlash korxonalarini jadal rivojlantirish ustivor strategik maqsadlarimizdan biri hisoblanadi. Paxtadan olinadigan sof foydani yetti barobardan sakkirz barobarga oshirib, eksport orqali xazinamizni erkin valyutaga to`ldirib, hayotimizni yanada farovon qilishimiz mumkin. O`zbekistonda to`qimachilik va yengil sanoatni rivojlantirish uchun katta xajmda tabiiy resurslar mavjud. Mana shu resurslardan tayyor mahsulot ishlab chiqarish, birinchi navbatda ichki bozorimizni to`ldirish, so`ngra jahon bozoriga sifatli va raqobatbardosh mahsulotlar bilan chiqish respublikamiz iqtisodiyotining yetakchi yo`nalishlaridan biridir. Yuqori sifatli tikuvchilik buyumlarini loyihalash, mutaxassislik muammolarini hal etish, ularni ishlab chiqarishning zamонавиқ iqtisodiy xususiyatlariga yondashish va estetik qoqunyatлarni o`zlashtirishga qodir yuqori Malakali kadrlar tayyorlash muhim vazifadir. Shu bilan birga uzuksiz ta`lim mazmuni va tashkiliy rivojlanishning strategik yo`nalishlaridan kelib chiqib, milliy o`quv dasturi va milliy model aniq belgilangan.

Texnik modellashtirish namunaviy dizayn asosini yangi namunaviy dizaynga aylantirishdan iboratdir. Modelning modasi modellashtirish jurnalidan olinadi yoki ijrochining taklifiga binoan tanlanadi.

Modelning xususiyatlari, ya`ni mahkamlagichlar, bel, yubka, cho`ntak, yoqa, taklama, chiziqlari mos keladigan qisimlarni qurish uchun asosning chizilgan rasmiga o`tkaziladi.

Kiyimning har qanday elementi uchun olingan o`lchamlarga asoslangan dastlabki hisob-kitoblar natijalariga ko`ra, asosiy to`r quriladi va asosiy qismlarning

konstruksiyasi mana shu asosiy to`rga soslangan bo`ladi. Bu kiyimning dekorativ elementlarini modellashtirish orqali amalga oshiriladi. Ko`krak qafasi har doim ko`krak qafasining o`rtasiga yo`naltirilgan bo`lib, qo`l teshigiga, yon kesimiga, o`rta oldingi chiziqqa,belga,bo`yin chizig`iga ko`chirish ,mumkin.(1-rasm)

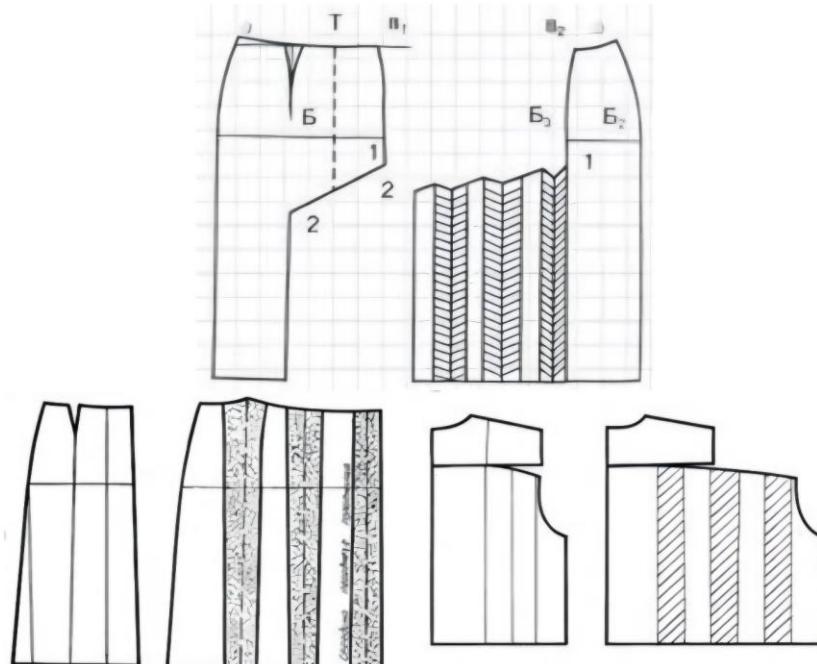

Shakl 1. Modellashtirish usuli: mahsulotning asosiy tarkibiy qismlarining dekorativ elementlarini ishlab chiqish

Modellashtirish usullari:

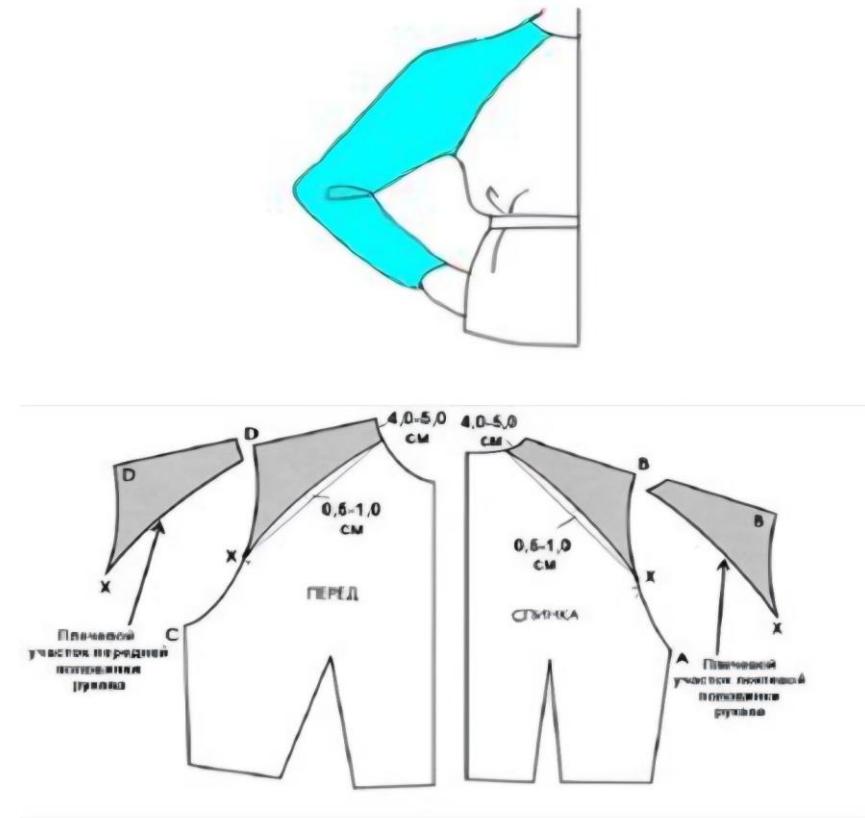
Siluetni o`zgartirish orqali asosiy modelni modellashtirish quydagilarni o`z ichiga oladi: bel chizig`ini siljitish,bel chizig`i bo`ylab moslikni oshirish yoki kamaytirish,mahsulotni pastki qismini kengaytirish yoki toraytirish va boshqalar. Asosiy ko`rinishni o`zgartirish parallel kengayish yoki konussimon kengayish orqali amalga oshiriladi.

SIMULYATSIYA USULI:parallel kengayish. Parallel kengayish mahsulot qismlarida yumshoq yig`ishda yoki burmalarni loyihalashda qo`llaniladi.Qismning o`zgartirilgan qismlarining yakuniy qirqim chiziqlari bilan yaratiladi:yig`ilishlar-silliq egri bilan:burmalar va singan to`g`ri chiziqlar.(2-rasm)

Shakl 2. Simulyatsiya usuli: parallel kengayish

QO`LTIQ OMIZINI MODELLASHTIRISH USULI: qo`l omizi o`rnatilgan yelka mahsulotining funksional tarkibiy qismidir. Uning parametrlari va konfiguratsiyasi quyidagilar hisoblanadi: orqa va oldi qismlarga mo`ljallangan shakl va qo`l omizi qismiga keladigan ko`krak chizig`I bo`ylab umumiyligida o`sishning qismi yelka qismlarining dizayni,yuqori qismdagi yengning model kengligi,texnologik talablar va boshqalar.(3-rasm)

Shakl 3. Raalan venaini o`rnatish asosida

Bir turdag'i kiyim dizaynini boshqa turdag'i dizaynga murakkab o`zgartirishlar eng yaqin turdag'i standart dizaynlar yordamida amalga oshiriladi. Standartlashgan kiyimlar asosida yangi turdag'i kiyim-kechaklarni modellashtirish misollari-kepkalar,kombinezonlar,yubkalar,ko`ylak va boshqalar

Xulosalar

Mahsulot hajmi oshkani sayin,uning qo`llab-quvvatlovchi sirtining ko`rinishi o`zgaradi.Ko`krak chizig`idagi rasm va kiyim o`rtasidagi bo`shliqlarni ko`paytirish,shuningdek,yelkama yostiqqlarni kiritish,asosiyligida ko`rinish bilan solishtirganda,orqa va oldi tomonning qismlarini figuraning yuzasidan kattaroq masofaga olib keladi. Ya`ni orqa tomonda yelka sohasida va oldi tomonidan ko`krak chizig`i darajasida sirt egriligini pasaytiradi. Strukturaviy tarzda bu model shakliga yuqori old va orqa tomonning yelka teshiklarini qisqartirish orqali erishiladi.

Foydalanaligan adabiyotlar ro`yxati

- 1.D.A.Truxanova yosh tikuvchi Mning qo`llanmasi,1985-yil
- 2.E.B. Koblyakova,A.V.Savotitskiy Kiyim dizayni asoslari,Moskva 1980-yil
- 3.Amirova O.V Sakulina,A.T.Truxanova Erkaklar va ayollar kiyimlari dizayni

2002-yil

4.E.A.Yanchevskaya Ayollar ust kiyimini konstruktsiyalash 1998-yil

5.Shumkarovna S.P Quritish haroratining paxta tozalah samaradorligi vas inf o`zgarishiga ta`siri.

6.S.P.Shumkarov,M.N.Rajapova, K.I.Yodgorova Turizm sohasida ishlab chiqarilgan matolarning fizik-mexanik xossalari 2021-yil

7.G.I.Yodgorova Korxonalarda inovatsion funktsiyalardan samarali foydalanish yo`llari 2021-yil